

Møllehagenkonfransen, 14. – 15. mars

Erfaringer med traumatiserte barn og
ungdommer i skolen

Brit Gording, Liv Jorunn Byrkjedal- Sørby
Møllehagen skolesenter

Overgrep

”Du ser det ikke - før du tror det!”

Romerikes Blod

Overgrep dømt fikk lærerjobb

- Rektor; Dette er en gammel sak, og det er trist for den aktuelle læreren.
- Han var åpen om forholdet, og jeg har ikke mottatt noen klager på læreren i min tid som rektor.
- Leser; Dette er en storm i et vannglass. Det er ingen ting som tyder på at den dømte mannen har utgjort noen fare for noen elever mens han har jobbet. Vi vet ikke engang om han har begått overgrep.

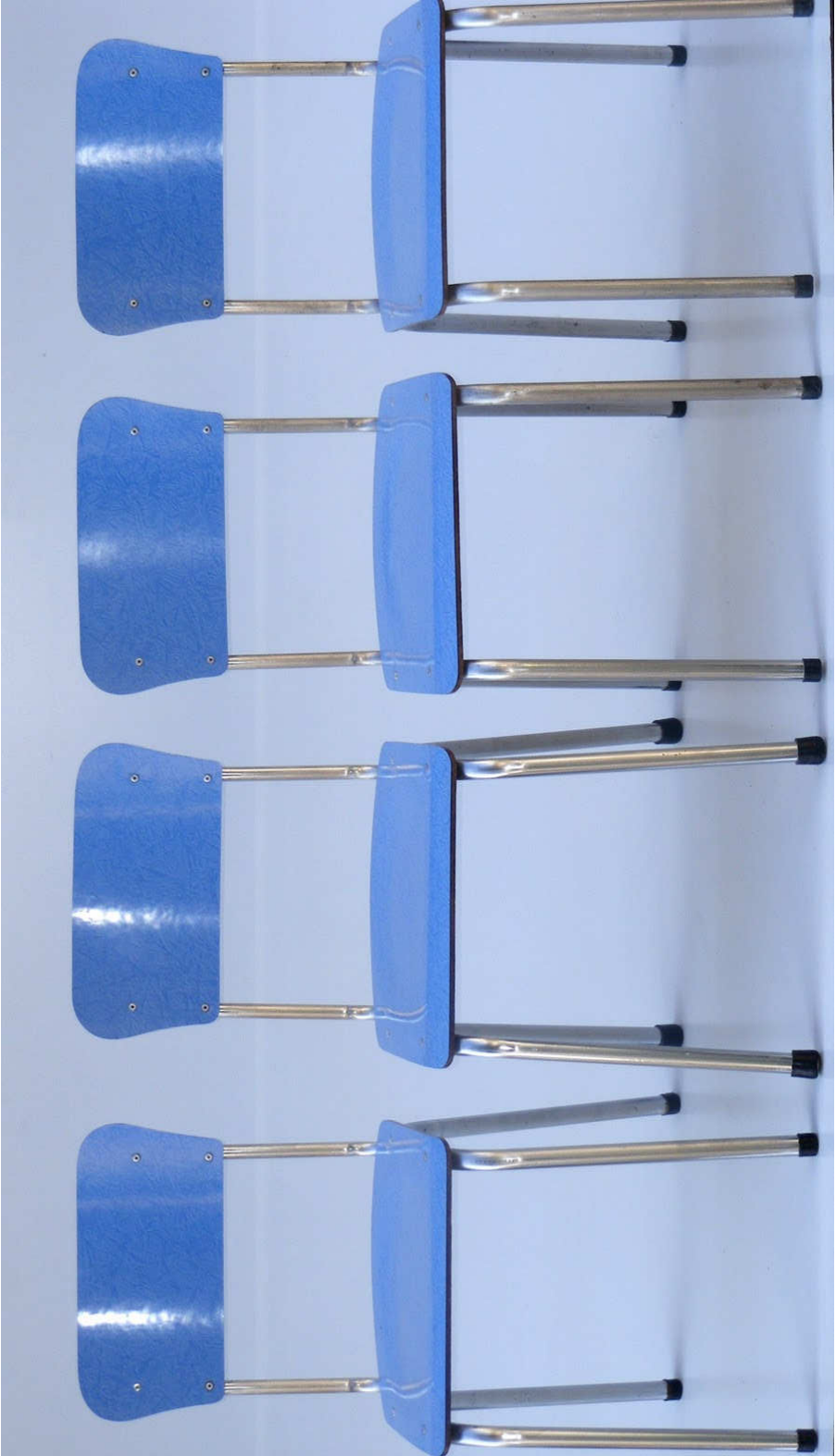
”Assistenten min sa det var fint at stefaren min kunne delta på skoleturen. Hun kunne vel ikke tro at en som er grei i sollyset - kan banke opp familien sin hjemme?” Ida 11år

”I lang tid er volden som rammer kvinner og barn blitt kalt husbråk.

Men det er det ikke. Dette er svært alvorlig kriminalitet. Samfunnet sover som bjørnen”

Knut Storberget s.6, 2007

Disrupting basic beliefs

Å være utsatt for overgrep forstyrrer grunnleggende tro på at

- Jeg er verdifull
- Verden er trygg
- Verden er forutsigbar
- Mennesker er gode
- Du er kompetent til å handle

Chris Brewin 2003

HJERNEN

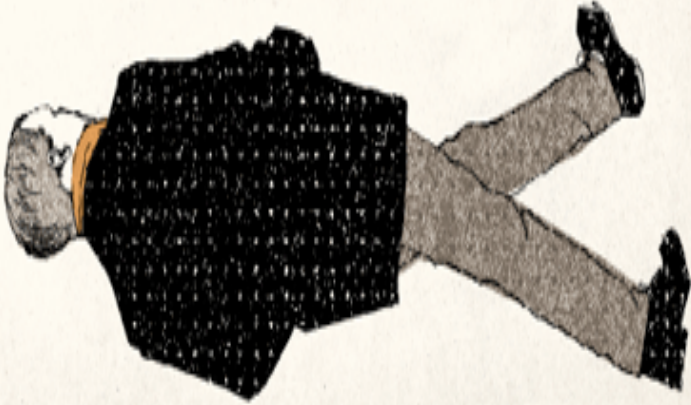
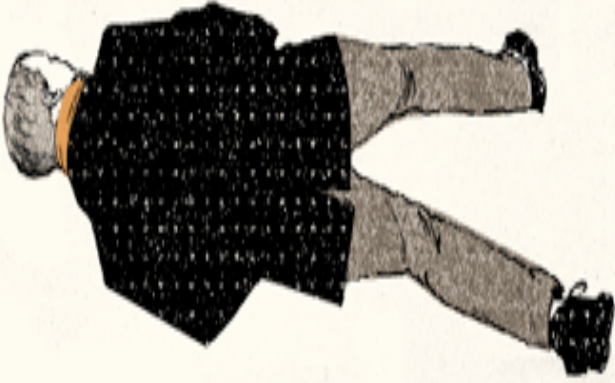
- VI ER FØDT MED OVER 100 MILLIARDER CELLER

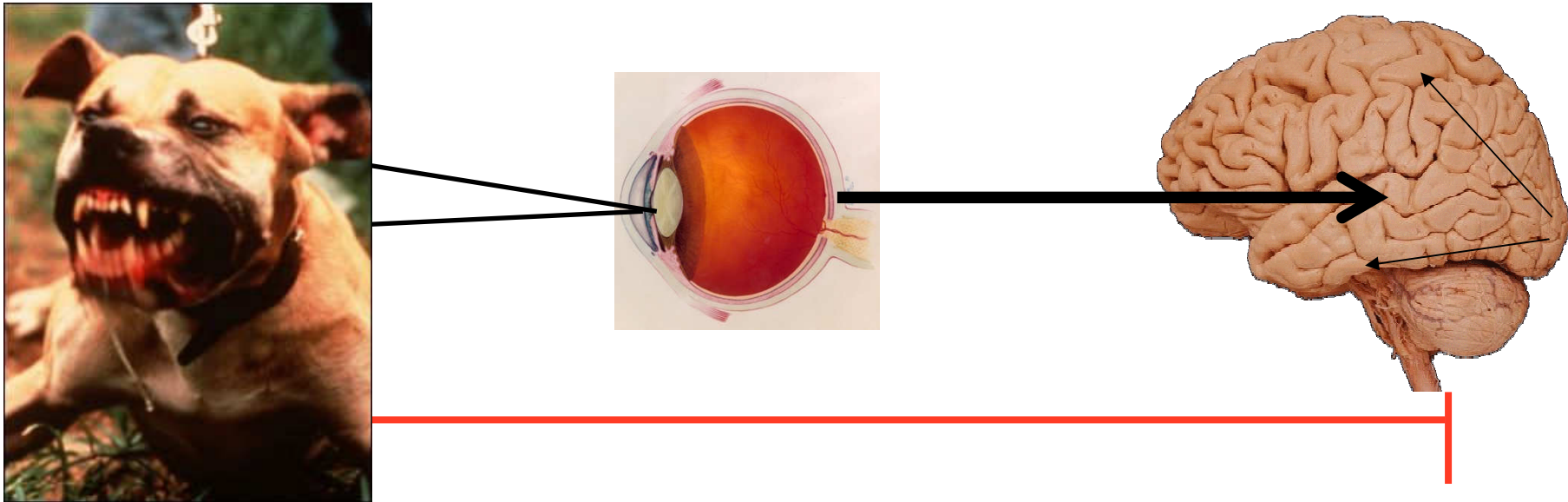
Hos 1 åringen dannes 1 million nye synapser (kontaktpunkt) mellom nerveceller i sekundet.

- BARE 12-15% OPPKOBLET VED FØDSEL

Alison Gopnik, Andrew Meltzoff, Patricia Kuhl:
The Scientist in the Crib.
Norsk oversettelse: Den lille, store forskeren,
Pedagogisk Forum, 2002.

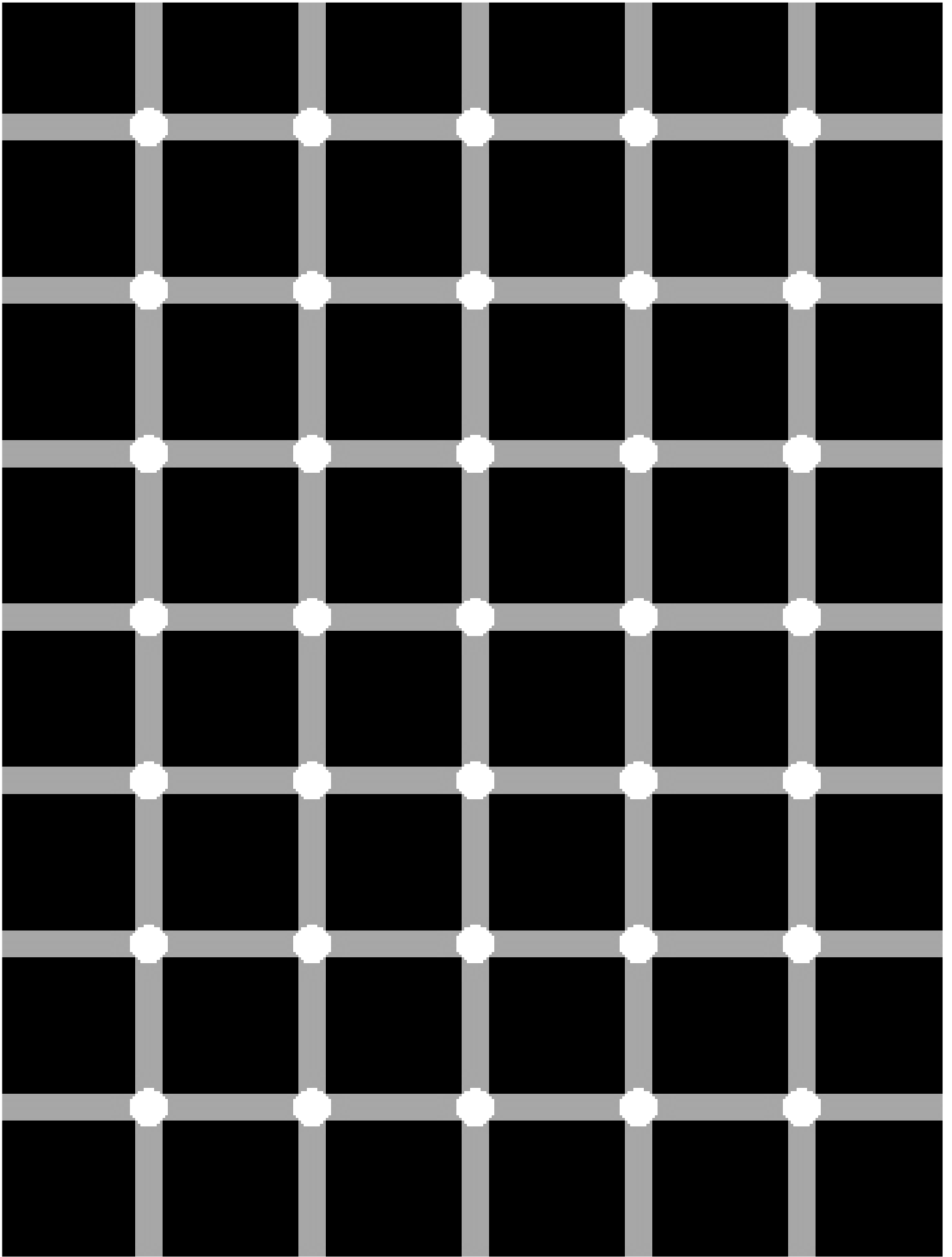
fysisk stimulering → sanseopplevelse → persepsjon

Visuell persepsjon

Minst 35 hjerneområder direkte involvert i behandling av visuell informasjon

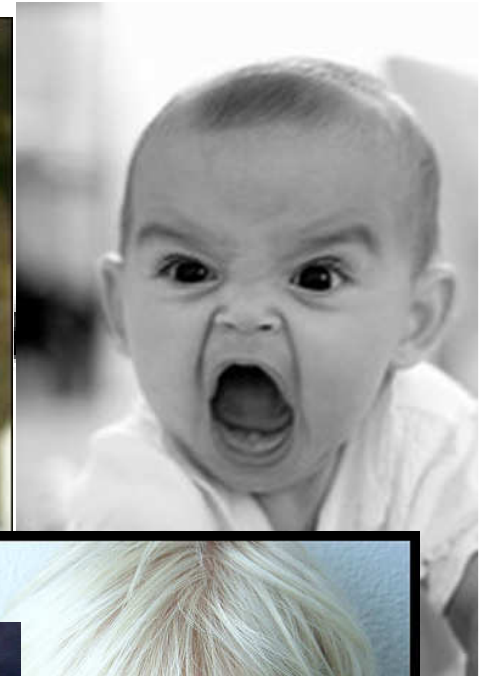
Mer enn 300 visuelle nervebaner

.....så nå skal dere få jobbe litt

Signaler – automatisk tolkning

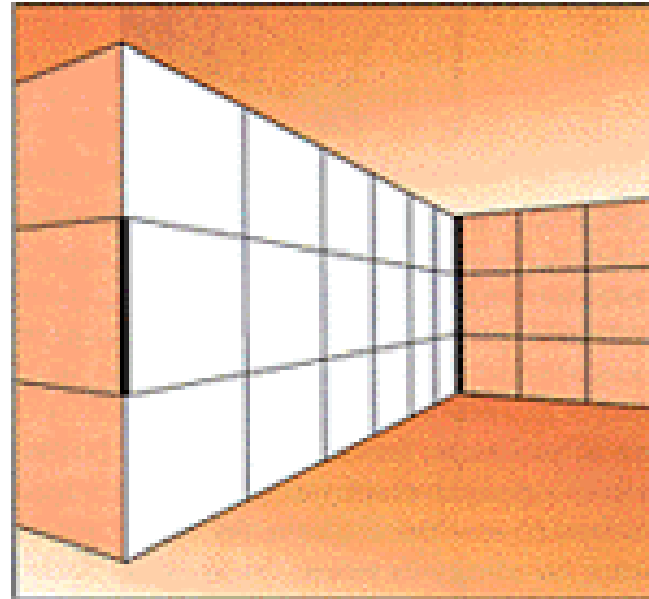
ANSIKTSMUSKLER

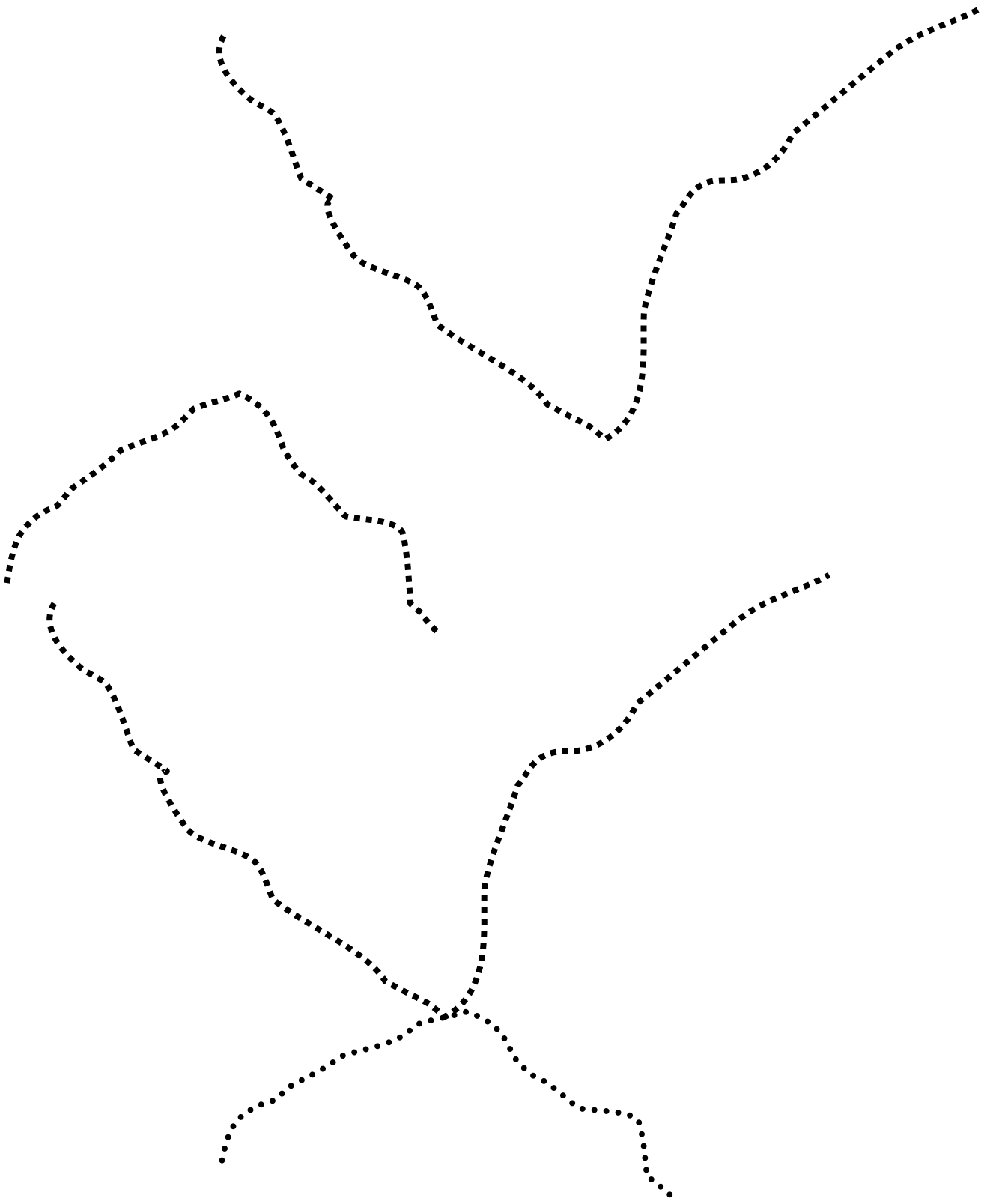
Andre ganger "forstår" vi mer
..... enn vi ser

Kan du se trekanten?

Hvilken linje er lengst?

Mishandlede barn har større vansker med å unngå å ta inn distraherende informasjon - spesielt aggressive stimuli

(Pollack et al 1997)

Økt evne til å oppdage truende stimuli

(MacLeod, et al 1986)

Vi er programert for å overleve!

En av verdens fremste aggresjonsforskere
– har komprimert sin forskning ned til en setning;

**”WE ARE BAD
WHEN WE FEEL BAD”**

Leonard Berkowitz

Posttraumatisk stresslidelse

- **(PTSD)** er en alvorlig angstlidelse som kan utvikle seg etter eksponering for en hendelse som fører til psykiske traumer. Denne hendelsen kan innebære en trussel om død for seg selv eller andre, eller til ens egen eller andres fysiske, seksuelle eller psykiske integritet. Denne trusselen oppleves som overveldende i forhold til den enkeltes evne til å mestre situasjonen. Som et resultat av psykologiske traumer er PTSD sjeldnere og mer varig enn det man vanligvis ser som akutte stressreaksjoner.

Symtomer

- Påtrengende minner (bilder, stemmer, lukt, berøring) - "*flashbacks*"
- Utløses/trigges av påminnere
- Tidsforskyvning
- Vansker med søvn/drømmer. Får ofte mareritt.

Symtomer

- I beredskap
- Urolig
- Irritabel - sinne
- Problem med oppmerksomhet og konsentrasjon

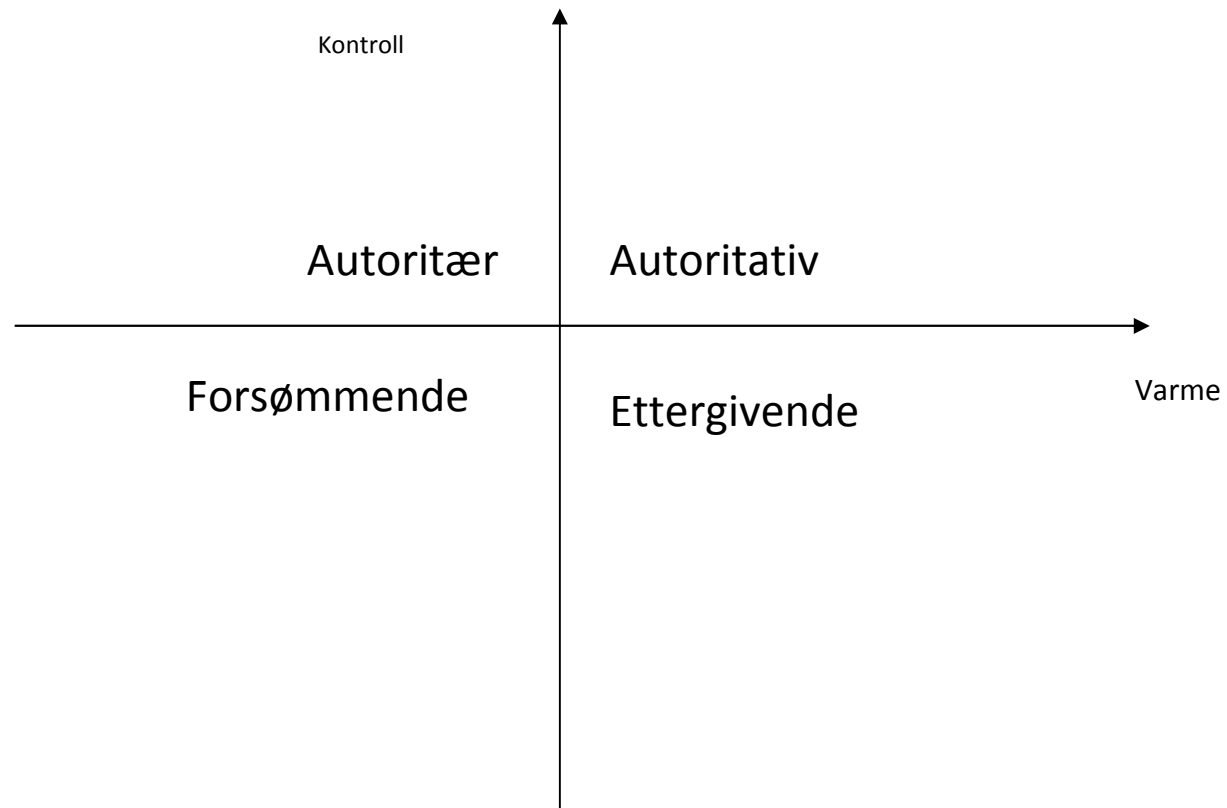
Betydelig svekkelse i sosiale, yrkesmessige eller andre viktige funksjonsområder.

Vår egen sårbarhet:

- Før vi kan starte med å hjelpe barn som har opplevd traume(r) må vi kjenne på og innrømme vår egen frykt og våre følelser.
- Snakk med kollegaer (debriefing, containing)
- Avslappingsteknikker, trening, ha det kjekt!

(Alat, 2002)

Lederrollen: Den autoritative voksne

MELDEPLIKT

- Offentlig ansatte som har grunn til å tro at et barn blir utsatt for alvorlig omsorgssvikt eller mishandling, har plikt til å melde saken videre til barnevernet
- Lovpålagt å melde når du er bekymret
- DU SKAL IKKE ETTERFORSKE!

**DU KAN UTGJØRE EN
FORSKJELL**

Uformell vurdering av et barns atferd

- Konkret hva er du bekymret for
- Hvorfor er du bekymret for dette
- Dato, sted og tidspunkt som du har observert problemet
- Konkret hva du har gjort for å løse problemet
- Hvem, om noen som har hjulpet deg med å lage planer eller utforme tiltak som du har prøvd
- Erfaringer eller evalueringer som viser om planen eller framgangsmåten har vært vellykket eller ikke

